

Arbeidslinja – fordomsfull mistillit

«Det er en merkelig idé at de rike arbeider bedre hvis de hele tida blir rikere, mens de fattige bare arbeider bedre dersom de blir fattigere.»

John Kenneth Galbraith

Foto: Rødt nytt

LES MER PÅ SIDE 4 OG 5

Nav-reformen

Arbeidslinja er overklassetenkning. Den ligger bak Nav-reformen, sier Ebba Wergeland.

LES MER PÅ SIDE 4 OG 5

Kamp mot porno

Porno handlar ikkje om kunst, frigiering og ytringsfridom, seier Anne Kalvig.

LES MEIR PÅ SIDE 6

B-Postabonnement

Returadresse: Raudt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

LEIAR

Ingrid Baltzersen

Du har plikt til å søkje arbeid, men ikkje rett til å få

Det har skjedd ei stor politisk endring i sosialpolitikken sidan 1980-tallet. «Arbeidslinja» er lansert.

Arbeidslinja er ein politisk tenkjemåte som går ut på at ein som ikkje har arbeid, eller som søker trygd, *ikkje vil*

arbeide. Ein har gått bort frå systemforklaringar på arbeidsløyse og ustøting. I staden kjem moraliserande individforklaringar: Det er viljen det står på.

Den gamle haldninga i Noreg, også i sosialdemokratiet, fram til statsminister Odvar Nordli på 1970-tallet, var at når folk ikkje hadde arbeid, var det fordi dei var blitt fråtekne ein rett dei hadde, retten til arbeid. Da skulle dei ha ei erstatning, som til dømes uføretrygd, for dei måtte i alle fall få noko. Arbeidsløysa var samfunnet sitt ansvar.

No ser Stortinget på arbeidsløyse som eit privat ansvar for einskildpersonen, og noko som kan forklarast med at du manglar vilje til å arbeide. Da vert

det logisk at for å få folk i arbeid, så lyt ein plage dei.

No er det ikkje lenger eit mål å ha folk i arbeid, men å ha dei som potensielle arbeidssøklarar. Dersom det er mange som søker jobb, anten dei har helse til det eller ikkje, dersom det er eit stort arbeidskrafttilbod, som det heiter frå arbeidsgjevarforeininga, så vert lønene haldne nede. Difor er det stadig eit poeng frå arbeidsgjevarsida at det er mange som søker arbeid. Same politikk (arbeidslinja) går over heile Europa. Tida vi må melde oss på arbeidsmarknaden for å leve, skal forlengast, folk skal bort frå varige trygder og den tryggleiken det gir, og over på

mellombelse stønader og andre ut-og-inn-av-arbeidsmarknaden-løysingar, som betyr uvisse og ofte fattigdom.

Rødt kjem til å vere det einaste partiet på Stortinget som går mot heile tenkinga bak Nav-reformen og arbeidslinja. Landsmøtet i mai vedtok blant anna dette:

«Rødt vil slåss for rettighetene til dem som utsettes for dårlig og kritikkverdigg behandling i Nav-systemet. Vi vil oppfordre Nav-ansatte til å gå mot arbeidslinjas budskap. Det trengs en allianse mellom fagforeninger, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon og ansatte i Nav som kan fremme felles sosialpolitiske krav.»

Trondheim kommune stanser sekstimersdagen

Forsøket med sekstimersdag i Trondheim Parkering videreføres ikke. Det sier styret i selskapet, tross at erfaringene er gode.

Rødt nytt

Vinteren 2007 intervjuet vi Vibeke Hagen, som var plasstillitsvalgt for de 20 trafikkbetjentene som hadde seks timers arbeidsdag.

Hun sa blant annet: – Vi snakker om at vi ikke er like slitne som før. Det gjelder både på jobben og i fritida. På jobben er vi mer opplagt. Og vi får mer ut av fritida også. Noen har begynt å trene. Jeg har barn i barnehage og skole og har fått en lettere hverdag. Det skjønner alle som har erfaring med å bringe og hente barn før og etter en lang arbeidsdag.

Vi spurte: – *Leverer dere mindre arbeid når dere jobber kortere?*

– Nei, vi yter like mye. Antallet parkeringsbøter er det samme. Dessuten sjekker vi piggdekk (...) [og] rydding av snø, strøing og søppel.

Ville ha et år til

– *Hvem fant på at dere skulle ha sekstimersdag?*

– Det var styreleder Elin Kvikshaug Berntsen fra SV som foreslo det. Hun er opptatt av sekstimersdagen. Vi har et høyt sjukefravær. Vi går ute hele dagen. Hun vil se om sjukefraværet går ned. Jeg tror at et års forsøk er for kort tid til å lære noe om det, for vi har en del langtidfravær.

– *Håper du at forsøket fortsetter et år til?*

– Ja, så absolutt. Jeg håper at Trondheim Parkering vil fortsette å være en framtidretta bedrift og fortsette med sekstimersdagen. Jeg ville virkelig grue

meg til å gå tilbake til åttetimersdag!

To skritt fram og fire tilbake?

Nå har styret, med styreleder Berntsen, bestemt at forsøket ikke skal videreføres. Nå er det tilbake til gammel ordning.

Mona Bjørn er representant for Rødt i bystyret i Trondheim. Hun sier: – Rødt mener det er sterkt beklagelig at prøveprosjektet med seks timers arbeidsdag for ansatte i Trondheim Parkering ikke videreføres og videreutvikles. Da forsøket startet, var dette et viktig steg i å sette Trondheim på kartet som en foregangskommune for forbedring av arbeidstidsordninger for sine ansatte.

Til *Arbeideravisa* uttaler styrelederen at det kanskje er på tide med nye arbeidstidsordninger i Norge, men at de må gjelde for alle arbeidstakere. Samtidig sier hun at Trondheim

Parkering ikke kan bære ansvaret for dette.

Rødt deler i høyeste grad oppfatninga at vi skal forbedre arbeidstidsordningene for alle. Likevel kan det ikke være sånn at et kommunalt foretak ikke kan gå foran, bare fordi gode ordninger ikke er innført på landsbasis.

Vibeke Hagen

Foto: Per Helge Fiksdal

Opposisjon – mobilisering – organisering

Faglig konferanse 17.-19. oktober

Rødt arrangerer faglig konferanse i Oslo

Foreløpig program:

Fredag kl 18

Erfaringer fra faglig ungdomsarbeid

Lørdag kl 10–18.30

- Økonomien i verden og angrepene på arbeiderklassen. *Torstein Dahle*
  - Erfaringer fra England, kamp og motstand
- Opposisjon i fagbevegelsen. *Siri Jensen* og *Terje Skog*
  - Kvinnelønnskampen, strategien framover
- Kampen mot sosial dumping. Veto mot tjenestedirektivet

Søndag kl 10–14

- Pensjonskampen. Erfaringer og veien videre
  - Kamp mot «arbeidslinja». *Ebba Wergeland*
- Stortingsvalget og Rødts arbeid for arbeidsfolks krav. *Terje Kolbotn*

Sted: Nordahl Bruns gate 22, Oslo

Vil du ha mer informasjon? Skriv til roedt@roedt.no eller ring til 22 98 90 50

Kvinner på tvers-konferansen 20. og 21. september

Lørdag kl 9–18

- Kvinners helse – et samfunns spørsmål. *Anne Eskild*, professor i medisin; *Fahila Nawaz*, morsmåslærer
  - Historier fra hverdagen
- Arbeidslinja – gammel overklassetenkning bak nye Nav
  - Ebba Wergeland*, spesialist i arbeidsmedisin
  - Åpen post

Konferansepub

Søndag kl 10–15.30

- Statistisk sentralbyrå: Kvinnene taper på pensjonsreformen – hva skjer videre?
  - Representanter for fagbevegelsen utfordres
- Likelønnskommisjonen sa ja til statlig likelønnsrett!
  - Hvordan få gjennomslag? *Gerd Kristiansen*, Fagforbundet
  - Representant fra Unio og fra privat sektor
- Ombudets avgjørelser om likelønn – hvordan kan de brukes av andre?
  - Jurist fra Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Sted: Ingeniørenes hus, Kronprinsens gate 17, Oslo

Pris: 500 kroner betales ved påmelding

Prisen inkluderer kaffe/te og lunsj lørdag og søndag

Påmelding: Innen mandag 8. september 2008

til **Inger Roth**, tlf 22 04 31 35

eller send e-post til kvinner.pa.tvers@gmail.com

Se opplysninger: <http://home.no.net/kptvers/>

Offentlig ansatte har fortsatt mye å miste

– Ansatte i stat og kommune står i fare for å få ei mye dårligere pensjonsordning enn de har i dag. Noen av forverringene er bestemt. Noen kan antakelig stanses, om folk blir klar over hva som er i ferd med å skje – og tar en kamp.

Gudrun Høverstad

Foto: Rødt nytt

Rødt nytt

Dette sier Gudrun Høverstad, som er aktiv i NTL og medlem av Rødt sitt faglige utvalg. På Rødts sommerleir forklarte hun inngående hvordan de offentlig ansattes pensjon står for hogg, og hun mener at hele pensjonsreformen må gjøres om. Stortinget må presses til å trekke vedtaket om den. Intet mindre.

Teksten videre her er ikke et intervju, men *Rødt nytt* ønsker å bringe videre fakta og vurderinger som kom fram i diskusjonene på Rød sommerleir.

Fra AvtaleFesta Pensjon (AFP) til Alt For lite Pensjon («AFP»)

Dagens AFP skal snus på hodet. I dag kan de (som har tariffavtale og) som ikke orker å stå i full jobb fram til de er 67 år, velge å gå av med en tidligpensjon fra de er 62 år, etter bestemte regler og avtaler. Når de er 67 år, får de samme pensjon som om de hadde stått i fullt arbeid fram til da. De unngår å straffes med fattigdom resten av livet, fordi de er utslitt. Dette er den mye omtalte AFP-ordninga, som siste LO-kongress ville skulle fortsette.

Med den nye ordninga skal alle få et tillegg, som nokså misvisende kalles et «AFP-tillegg». Har du en jobb og ei helse som gjør at du kan jobbe så lenge du ønsker, får du likevel dette «AFP-tillegget». Men hvis du må gå av tidligere, får du redusert din pensjon fra da – og resten av livet.

Altså: Mindre til dem som trenger det mest. Mer til dem som kan jobbe lenge.

20 prosent kutt

Pensjonsforliket på Stortinget går ut på at folketrygda skal kuttes med hele tjue prosent innen 2050. Liknende nedskjæringer skjer over hele Europa. En viktig grunn er at eierne av banker og forsikringsselskaper vil ha kloa i store deler av forsikringspengene, som nå går gjennom det offentlige. Ved å lage et dårligere offentlig pensjonssystem, vet de at de som har råd til det, kommer til å kjøpe forsikringer i deres banker og forsikringsselskaper.

Mål: Billigere arbeidskraft

Forlengelse av pensjonsalderen skal være med på å øke hæren av arbeidssøkere, og dette håper kapitaleierne skal

føre til billigere arbeidskraft. Propagandaen for å få dette til, går under overskriften «Det skal lønne seg å jobbe» – eller «arbeidslinja». Slik gjøres det til folks eget moralske ansvar og skyld, hvis de ikke orker å jobbe i sin høye alder eller er sjuke. Menneskesynet er: Folk er latsabber og unnasluntrere som må straffes – særlig de som ikke har god helse og mye penger. Dette disiplinerer folk og bryter ned solidariteten.

Forsikringsprinsippet

Til nå har vi hatt ei folketrygd der folk har individuelle rettigheter. Nå innføres ei ordning som bygger på et innskuddsbasert forsikringsprinsipp. Du sparer opp en pensjonsformue, og den skal deles på de åra det er venta at ditt årskull lever. Til nå har du fått en pensjon regna ut fra de tjue åra du har tjent mest. Nå skal alle år telle med, også åra med deltid, arbeidsløshet, studier og sjukdom. Går du av før du er 67 år, skal din pensjonsformue deles på flere år. En som går av ved 62 år, mister ca 4000 kroner i måneden i forhold til dagens ordning.

De fleste orker ikke

Stortinget vil at folk skal være i arbeidsstyrken lenger enn i dag, – og vil premiere dem som klarer det, og straffe dem økonomisk som ikke gjør det. Som om alle har et valg! I dag er det bare ei av ti kvinner som står i full jobb til hun er 67 år, og to av ti menn. Det er store klasseforskjeller i Norge, som bestemmer hvor tidlig folk dør. I Oslo er det ti års kortere levetid på østkanten enn på vestkanten. Arbeideryrkene gir mer slitasje, noe som merkes når folk kommer litt opp i åra. Dette er de uten skyld i. Eierne bestemmer arbeidstempo, arbeidstid og mengden arbeid som skal gjøres. Når kroppen er utslitt, kommer den økonomiske straffa. Det synes dagens storting er fint. Sjølf får de jo full pensjon etter bare 12 år!

Mye kan gjøres!

Rødt nytt kommer tilbake til Gudrun Høverstad med to spørsmål:

– Hva kan Rødt bidra med for å reversere pensjonsreformen og forsvare pensjonen til offentlig ansatte?

– Rødt bidrar med informasjon og skoloring. Vi lager et nytt hefte som kommer i oktober/november. I oktober arrangerer vi en faglig konferanse som er åpen for alle.

Rødt er det eneste partiet som har slåss mot pensjonsreformen hele tida. Rødt kan nå fram med fakta om reformen til langt, langt flere hvis partiet er på Stortinget fra valget i 2009.

– Hva kan ansatte i stat og kommune gjøre?

– Spør ledelsen i fagforeningene hva de har tenkt. I tariffoppgjøret i offentlig sektor, ble det vedtatt retningslinjer for endring i offentlig tjenestepensjon. Det står blant annet: «Offentlig tjenestepensjon må tilpasses pensjonsreformen.» Videre står det: «Man skal tjene opp mer pensjon hvis man jobber lenger, og den årlige pensjonen skal være høyere desto senere den tas ut.»

I dag kan offentlig ansatte gå av med full pensjon (66 prosent av sluttlønn) dersom de har 30 års opptjeningstid. Hvordan har ledelsen i de offentlig ansattes fagforeninger tenkt at 30 år og 66 prosent skal kunne fortsette i det nye systemet, når «det skal lønne seg å jobbe»? Spør dem!

SE HVA DIN PENSJON BLIR!

Gunnar Rutle er medlem av Utdanningsforbundet i Møre og Romsdal. På forbundets nettsted har han ei ressurside om pensjonsreformen. Han har laget en pensjonskalkulator. Skriv inn dine opplysninger, og kalkulatoren regner ut hva pensjonsreformen fører til for deg.

<http://tinyurl.com/57zxdb>

FRA TOPPEN AV ET TRE

Hvorfor drikker vi?

Legg trykket på enten *hvorfor*, *drikker* eller *vi*. Vi konstaterer at det drikkes stadig mer alkohol, i flere situasjoner og på flere steder. Vi er enige om at alkohol ikke bør selges hos frisøren, på idrettsarenaen og på stadig flere skjenkesteder til maksimale åpningstider. Vi bifaller alle strukturelle tiltak som forsøker å få kontroll over tilgangen. Helt nødvendig. Takk for det. Da er det sagt.

Så over til våre egne valg. Det jo ingen som holder oss fast og renner det ned i halsen på oss. Vi konsumerer i snitt 6,6 liter rein alkohol per år. Vi svelger gladelig og forbrenner så godsakene i en illeluktende prosess langt ut i neste døgn. Ok, hver mann sitt valg, det er jo en populær holdning. Å moralisere er ikke vårt hovedfokus, her fra vår posisjon i toppen av et tre. Det vi lurar på er *hvorfor*. Har vi det så svinaktig godt, at det bare må toppes? Blir et teaterstykke, en venneprat eller en fotballkamp kvalitativt bedre med alkohol i blodet?

Folk med høy utdannelse drikker mest her i landet. Hvorfor det? Forstår vi ikke problematikken omkring økt forbruk? Lar vi oss umælende manipulere av forretningsinteresser som hele tida øker tilgangen for å tjene mer?

Er det Superkonsumenten i oss som hvisker; *fordi du fortjener det ...* Vi har brukt alkohol for å belønne, lindre og løfte oss sjøl i en årrekke. Det vi forsterker, forsterkes. Alkoholvaner; både bruken og effekten, er mye innlært og sosialt betinget. Hvem lærer forresten opp dine barn? Du? To øl for å slå plena, fem for å feire lagets seier, sju for å utholde deres tap, åtte for å grille, ti for å hylle helga. Hvem skal vise dem at det går an å ha det fint uten å drikke? (Framtidsscenario: En utstoppet enke fra Sogn og Fjordane med hårnnett og et mildt smil mellom myke rosa kinn sendes rundt på norske skoler; – «Hun drakk aldri, – og se så tilfreds hun var» ...)

Men man unngår ikke negative sider ved alkoholbruk kun ved å passe på eget forbruk, vi er alle prisgitt våre nærmestes terskler og prioriteringer. *Vet* du om din alkoholbruk er like uproblematisk for din partner eller dine barn, som for deg sjøl?

Skogul

Arbeidslinja og Nav:

Har du ikke arbeid, er de

Arbeidslinja er en ideologi, en politisk tenkemåte, som ligger under hele den store Nav-reformen. Den sier at den som søker trygd eller ikke har arbeid, i bunn og grunn er arbeidssky. Det er viljen det står på, når de ikke har arbeid. Men hvis Nav bare plager dem nok, vil de søke arbeid.

Jorun Gulbrandsen

Vi hører om mange triste opplevelser hos dem som kommer i kontakt med Nav. Det er ikke Nav-ansatte som plutselig er grepet av en ond ånd. Men det har skjedd noe politisk, som igjen nedfeller seg i hva Nav-ansatte tror de må mene og i hvordan de oppfatter folk de møter, og dette er i konflikt med mye av det som har vært fint med trygdeetatens før, sjøl om folk har vært mishandlet av trygdevesenet før også.

Det nye som har kommet inn, er *arbeidslinja*.

Overklassens tenkning

Arbeidslinja er ideologien som ligger bak den store Nav-reformen, som så flott ble kalt en «brukerreform». Det er en overklassetenkning. Æres den som æres bør: Bjarne Håkon Hanssen har nå rømt fra det departementet, men han skal huskes bl.a. for at han satte full fart på arbeidslinja. Og fordi de rødgrønne hadde lovt å gjøre noe med fattigdommen i Norge, skulle sosialhjelpssatsene økes. Men BHH gjør som han vil. Regjeringa gav fem prosent økning av satsene det første året. Det neste året sier BHH at det ikke blir noe mer, heller ikke noe mer neste år. *Aftenposten* (10.10.07) fortalte: «... inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen, ... sa tirsdag at han ikke ville ha hevet sosialhjelpen, selv om han hadde hatt flere midler til rådighet. Han sa også nei til økning i budsjettet neste år.»

Og der har du igjen arbeidslinja i et nøtteskall. I stedet for mer penger fikk folk beskjed om å stå opp om morran. Dessuten blir folk møtt med økonomiske avstraffelser hvis de ikke gjør som Nav sier. Moralen er at folk må plages. Det virker som om det er helt tverrpolitisk enighet på Stortinget om at arbeidslinja er bra.

Nav skal bruke pisen

NOU 2004:13 (8.4.1) – Sitat: «Kraft til stønadsmottaker kan for eksempel omfatte plikt til å gi opplysninger, delta i tiltak eller andre typer aktiviteter, være tilmeldt arbeidsformidlingen og være reell og aktiv arbeidssøker. Rettigheter og plikter knyttes ytterligere sammen gjennom mulighet for bruk av sanksjoner (bortfall av ytelse m.v) overfor stønadsmottakere som av ulike grunner ikke overholder pliktene.»

Kontroll, kontroll

Plikt til opplysninger: Nav er ivrig ute etter å få tak i opplysninger fra legetjournalen som din fastlege har skrevet. De har til og med gått inn og henta journaler fra legekantor, fordi de skulle kontrollere at legen ikke drev trygdemisbruk.

Du trues med å miste sykepengene hvis du ikke gir opplysninger om din

helse til arbeidsgiver. Dette er en type regel som følger med arbeidslinjetenkinga. Arbeidsgiver står bare og brenner etter å legge forholda til rette for deg, men du går sykmeldt fordi du ikke forteller arbeidsgiver nok om helsa di, så han får lagt arbeidsforholda til rette for deg ...

Arbeidslinja bygger også på en tenkning om at mennesker er veldig enkle: Hvis vi straffes ved å få mindre penger når vi er sykmeldte, uføre eller arbeidsløse, så vil vi komme oss i jobb eller godta velferdskontraktene deres, hvis det gir mer penger. Vi er så enkle som i lærebøkene til økonomene, der man tenker seg at verden er befolket av *homo economicus*, mennesker som bare styres av ønsket om maksimal egen nytte. Men det er ikke fullt så enkelt i det virkelige livet.

«Arbeidslinja har begrenset verdi»

Arbeidslinja er blitt undersøkt. Spørsmålet var om teorien holdt, – at folk kan skaffe seg arbeid, hvis de bare får litt mindre penger; at det er viljen som mangler, ikke mulighetene.

Professor Ivar Løddemel m.fl. undersøkte 554 langtidsmottakere av sosialhjelp. Bare halvparten av dem hadde fullført grunnskole. Fire av fem hadde dårlig fysisk eller psykisk helse, rusproblemer eller smerter. De hadde dårligere helse enn uføretrygdete. Bare en av fire hadde få eller moderate problemer. Rapportens konklusjon om arbeidslinjas teori var: «Funnene ... tyder på at denne teorien har begrenset verdi overfor dagens langtidsmottakere.» (*Funksjonsevnestudien*. HiO, rapport 2006.)

En liten firedel

Det var altså bare en liten firedel som ikke hadde store fysiske eller psykiske problemer eller andre typer problemer. Det vil si: 75 prosent av langtidsmottakere av sosialhjelp var først og fremst blitt snytt for det helsetjenestetilbudet vi trodde alle skulle få når de var i vansker.

Funksjonsevnestudien sier: Kanskje den omtalte firedelen har noenlunde overkommelige problemer, kanskje det er dem vi skal satse på å få i vanlig arbeid, mens de andre burde få skikkelig helsetilbud først, og trenger kanskje heller uføretrygd. Og så får vi heller gjøre noe med skoleverket, slik at færre

Nav-reformen

Trygdekontoret, arbeidskontoret og til dels sosialkontoret er slått sammen til ett Nav-kontor.

Nav var opprinnelig en forkortelse for *Ny arbeids- og velferdsetat*, men nå er det et regulært navn på giganten.

Ebba Wergeland er spesialist i arbeidsmedisin. Hun har fulgt Nav-reformen, og fortalte på Rød sommerleir om bakgrunnen for og konsekvensene av den. Denne teksten bygger på innledninga hennes.

Foto: Rødt nytt

blir skoletapere i framtida.

Forsøk å legge til rette for disse 25 prosentene i arbeidslivet, da! Ikke prøv å piske folk som egentlig trenger skikkelig behandling for helseproblemer som går utover kropp og sjel!

Spiller på fordommer

Det skumle med oppleggene er at de spiller på fordommer vi har, om alle dem som går og drar seg. Naboen som ikke går på jobb har ikke gips på beinet, så han er antakelig frisk og arbeidssky. Noe av det første FrP skal gjøre, er å innføre arbeidsplikt. Det har de delvis fått til for sosialhjelpsmottakere. De blir tiltenkt arbeid som andre ikke vil ha, og kanskje ikke en gang vanlig lønn. De skal for eksempel fjerne tagging.

«Jo verre, jo bedre»

Tenkninga som ligger til grunn for arbeidslinja er velkjent for historikere. Det kalles for «prinsippet om lavere attraktivitet», og det er kjent i sosialpolitikken internasjonalt gjennom hundrevis av år. Den blomstrer i perioder, særlig når det i hovedsak er overklassen som fører ordet, og den går ut på

at de som ikke har arbeid, alltid må ha det *verre* enn den aller usleste av dem som har arbeid. På 1800-tallet bygde de tvangsarbeidshus i England, i Norge også, hvor de fattige som ikke hadde arbeid, ble tvunget til å være, og hvor forholda skulle være så jævlig som mulig, for at de skulle komme seg fort i arbeid. Det økte bare dødeligheten blant de fattige. Og det gjør det kanskje nå også.

Lavere enn laveste lønn

Det sosialpolitiske prinsippet om «lavere attraktivitet», går altså ut på at den som får stønad, skal ha det *verre* enn den arbeideren som har det aller verst. Før var vi i stedet opptatt av at trygda skulle være god nok til å leve et anstendig liv, om en ikke fikk arbeid. Hvorfor er det så lite protester mot den nye sosialpolitikken? Sjøl *Klassekampen* var ute på glattisen i sommer, ikke helt i råka, men farlig nær. Fordi avisa bekymret seg over at enslige mødre får mindre penger i full jobb som ufaglært, enn om de er uten arbeid og får trygd. Hva var problemet? At de fikk for mye trygd – eller at ufaglærte jobber

t din egen skyld!

for kvinner er vanvittig dårlig betalt? Arbeidslinja sier at det er trygda som er for god. Vi hadde den samme problemstillinga for et år sia. De fant ut at den som var på uføretrygd med fire barn, fikk mer penger enn om hun hadde blitt i jobb i kassa på Rimi. Da var politikere på Stortinget raske med å finne ut at det var ordninga med barnetillegg til uføretrygda som var for god. Lønnsnivået på Rimi var det få som snakka om.

Lansering av arbeidslinja

Omlegginga av sosialpolitikken skjedde på 1980-tallet, og det blir gjerne vist til Attføringsmeldinga fra 1991–92 som det offentlige dokumentet der arbeidslinja først blir lansert. Det betyr at systemforklaringer på arbeidsløshet og ustøting blir forlatt, i stedet kommer moraliserende individforklaringer: Det er viljen det står på.

Først får vi høre om hvordan det var før: «På begynnelsen av 1970-tallet ble økningen i antallet personer som forlot arbeidslivet før de nådde pensjonsalderen forklart med at det skjedde en utstøting fra arbeidslivet ... Dersom forholdene hadde blitt lagt til rette, antok man ... at svært mange blant uførepensjonistene ville være istand til å arbeide, og at de aller fleste ønsket å være i arbeid.» (Attføringsmeldinga (St. meld. nr. 39, 1991–92) side 40.)

Så får vi vite at «man» i den seinere tid mener at samfunnet ikke har ansvaret, men individet:

«Mens utstøting som forklaring på økende forbruk av uførepensjon tar utgangspunkt i faktorer utenfor individet og således rammer ufrivillig, har man i den offentlige debatten i den senere tiden vært mer opptatt av individuelle forklaringsfaktorer ...» (Side 41.)

Så «har det vært hevdet» at trygda er for høy:

«I denne sammenheng har det vært hevdet at fordi kompensasjonsnivået i uførepensjonen er såvidt høyt, vil mange med små medisinske plager velge trygd framfor arbeid. Enkelte har også vært opptatt av at det er lettere å være trygdet sosialt sett idag enn tidligere (mindre stigmatiserende) ... Det har vært påstått at høyt forbruk av uførepensjon har en smitteeffekt. ... Vi har i dag imidlertid lite kunnskap om forholdet mellom holdninger og trygdeforbruk.» (Side 41.)

Hill-Marta Solberg

Det aller mest skumle med arbeidslinja uttrykkes i det Ap-minister Hill-Marta Solberg sa i *Velferdsmeldinga* i 1995: «Arbeid skal gjøres til førstevalg!» Altså folk velger trygd fordi de ikke vil arbeide. Trygd er førstevalg, men nå skal Ap gjøre arbeid til førstevalg. Eller det de sier nå: «Det skal lønne seg å arbeide.»

Dette er ikke et løfte om lønnspålegg til dem som arbeider, men et varsel om at de som *ikke* arbeider, skal få det dårligere. Alle veit at det lønner seg å arbeide. Budskapet bak slike slagord er: Vi vet at du kan finne arbeid, bare du får det litt verre. I England har de samme politikk og sier «Work must pay».

Hovedmetoden er å kutte i trygdene, sånn at folk «stimuleres» til å søke jobb.

Tilbakeskritt

I 2004 slo regjeringa sammen arbeidsavdelinga i Administrasjonsdepartementet med Sosialdepartementet. Disse to departementsavdelingene skilte lag i 1948, fordi sosialpolitikken nettopp ikke skulle blandes med arbeidsmarkedspolitikken. Nå brukes sosialpolitikken som en del av arbeidsmarkedspolitikken for å styre folk, slik man gjorde for hundre år sia, da fattigkassa både var sosialkontor, trygdekontor og arbeidskontor – og da folk måtte ta hva som helst av arbeid, også under tariff, ellers fikk de ikke penger.

«Skamprodusent»

Det er flere kritikere av arbeidslinja:

«Kjennetegnet ved arbeidslinja i sosialtjenesten er ofte paternalisme, strenge vilkår, sanksjonering, tett oppfølging og overvåking, behovsprøving og målretting. På denne bakgrunnen må vi spørre om arbeidslinja er en «skamprodusent» som øker sosialhjelpmottakerens helsemessige problemer.» (Professor Espen Dahl, Høgskolen i Oslo 2005.)

«Ledet folkemeningen»

«Av politiske og økonomiske grunner har alle lands myndigheter innenfor OECD-området ledet folkemeningen i retning av et negativt syn på velferdsstaten og de stønadsavhengige.» ... «Det ... henger sammen med et paradigmeskifte i økonomisk teori med større vekt på tilbudssiden i arbeidsmarkedet og incitamentsproblemer.» (Professor Knut Halvorsen i en artikkel om holdninger til arbeidsløse i *Søkelys på arbeidsmarkedet* nr 1, 2005.)

Rattsø: Lavere stønader

Rattsøutvalget laget utredninga som førte til Stortingets vedtak om Nav-reformen. Det mente det var en hovedoppgave for Nav å sette arbeidslinja ut i livet, og det beskrev den slik:

- Innskrenkning av stønadsnivåene så det gir sterkere incentiver til å skaffe seg og beholde arbeid (*making work pay*).
- Behovsprøvd framfor generelle stønader.
- Tettere kobling mellom rettigheter og plikter (*something for something*).
- Tiltak for å øke yrkesaktiv periode.

Alternativ politikk

I stedet for arbeidslinja skal vi legge dette til grunn:

- Arbeid – eller brød. Det betyr: Nok til å leve et fullverdig liv, også for dem som ikke får arbeid.
- Arbeidsløshet er et offentlig ansvar.
- Sosialpolitikk skal gi økonomisk trygghet, ikke brukes til å mobilisere store mengder billig arbeidskraft ved å tvinge folk til å godta underbetalt eller dårlig arbeid.
- Sysselsettingspolitikk og sosialpolitikk må skilles, slik Norge gjorde etter krigen.

- Sikring mot inntektstap skal gi folk nødvendig trygghet til å si nei takk til dårlige arbeidsvilkår.

Hva kan gjøres?

Det er mye motstand mot Nav-reformen både blant de som søker hjelp og blant ansatte.

Det er faglig motstand mot arbeidslinja.

Følg opp sykmeldte medlemmers/ arbeidskameraters rettigheter. Tillitsvalgte kan bli med på «dialogmøter». Arbeidsmiljøloven gir sykmeldte ett års vern mot oppsigelse. Loven sier også at den som er blitt syk, skal forsøkes attført til samme jobb, i alle fall samme bedrift. Og den sier at arbeidsgiver sjelden eller aldri har rett til helseopplysninger om sine ansatte. Alt dette blir «glemte» i dialogmøtene.

En person kan la seg representere av en annen, en fullmektig (forvaltningsloven § 12).

Foreninger/forbund må bry seg når medlemmene får problemer med Nav.

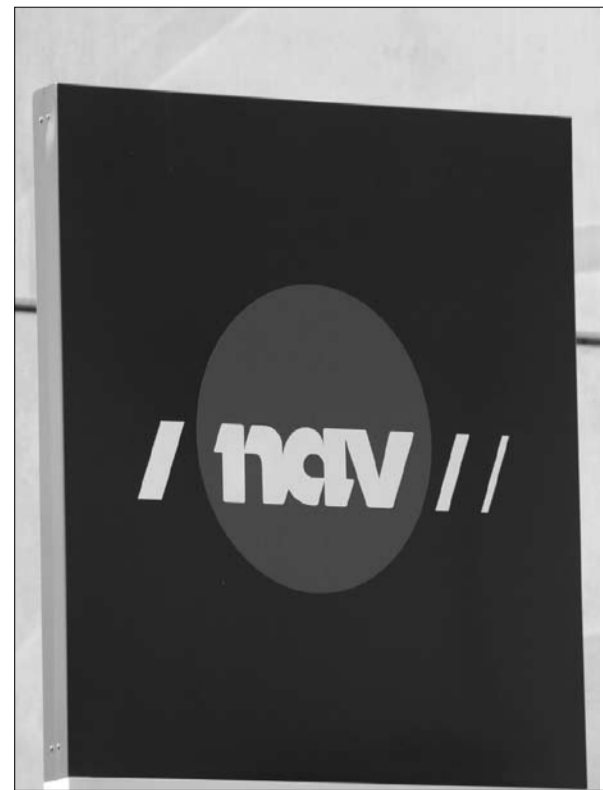
Fagbevegelsen og funksjonshemmedes organisasjoner kan stille felles sosialpolitiske krav.

Nav-ansatte (og alle andre) må kollektivt gå mot arbeidslinjas budskap om at det er arbeidsviljen hos trygdesøkeren det står på, ikke arbeidsevnen eller arbeidsmulighetene.

Forsvar retten til «arbeid eller brød» og det menneskesynet som gjaldt før arbeidslinja: de aller fleste gjør hva de kan for å være i arbeid. Problemet er et arbeidsmarked som velger og vraker, og som stiller større krav enn mange klarer.

Et annet menneskesyn ...

«Arbeidsmarkedspolitikken må ha som prinsipielt utgangspunkt at alle vil – eller ved tilfredsstillende tilrettelegging og oppfølging vil kunne – ønske å delta i arbeidslivet, og at den enkelte ikke i

utgangspunktet vil foretrekke en tilværelse som mer eller mindre passiv stønads-mottaker.» (Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) sin høringsuttalelse til Rattsø-utvalget om Nav.)

Du hadde rett til arbeid – før ...

- 1945: «Alle arbeidsføre skal ha rett og plikt til arbeid.»
- 1948: Arbeidsavdelinga skilt fra Sosialdepartementet. Sysselsettingspolitikk skilles fra sosialpolitikken
- 1954: Grunnlovens § 110: «Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for ethvert arbejdsdygtigt Menneske kan skaffe seg Udkomme ved sit Arbeide.»
- 1977: Regjeringa Nordli: «Alle skal ha muligheter til å skaffe seg og være sikret et mest mulig trygt og meningsfylt og inntektsgivende arbeid på hel- eller deltid. Arbeidet bør så langt råd er være tilpasset den enkeltes forutsetninger, og så vidt mulig finne sted i rimelig nærhet av hjemstedet.» (St.meld. nr. 14, 1977–78.)

Hvorfor kommer de store reformene?

Johan Petter Andresen

1. Stagnasjonstendensene i den vestlige internasjonale økonomien slår ut i lavere vekst og økt behov for å styrke utbygginga utover 1970-tallet.
2. Innføringa av kapitalistiske produksjonsformer i Sovjetunionen og Comecon-landa, som begynte mye tidligere, slår ut i stagnasjon på 70- og 80-tallet og bereder grunnen for at det nye borgerskapet tar et oppgjør med restene av sosialismen rundt 1990.
3. Deng Xiaoping kommer til makten på slutten av 1970-tallet og påbegynner reformer for innføring av kapitalismen.
4. Disse to siste tendensene fører til en svekkelse av den internasjonale arbeiderklassens samlede styrke og muliggjør en mer offensiv politikk fra borgerskapet i de vestlige landa.
5. I dag er reaksjonen fortsatt på offensiven i de vestlige landa, og møter lite motstand. Tendenser til motstand fra 1995 i form av kamper mot privatisering og liberalisering. Men styrken i motstanden er svak. Nav-reformen er et ledd i forsøkene på å øke utbygginga her til lands.
6. I den tredje verden er det klart økende motstandsevne først og fremst i Sør-Amerika og deler av Asia og Midtøsten.

Stavanger:

Motstand mot Annie Sprinkle

Annie Sprinkle har tidlegare vore prostituert og pornostjerne i USA. Ho og partnaren Elisabeth Stephens var invitert av Tou Scene i Stavanger til å halde ein «performance» kalla The Adventures of Love Art Laboratory 12.–14. juni. Som del av arrangementet vart det sett opp Free Sidewalk Sex Clinic i tilknytning til pornobutikken Love Shop. Arrangørane hevda dette skulle forestille ei feiring av kjærleiken.

Marit Kvamme

– Anne Kalvig, Kvinnefronten i Stavanger har protestert og reagert sterkt på dette arrangementet – kvifor det?

– KF i Stavanger fekk invitasjon til å delta i Sprinkle sin «sexklinikk». Sprinkle blanda – utan kommentar frå arrangørane – porno og prostitusjonsaktørar saman med seksualopplysningar og helsepersonell, som om dei alle er del av ein, stor lukkeleg sex-familie. Som radikal kvinnepolitisk organisasjon veit me jo at dette ikkje er røynda. Vi kontakta Tou Scene for å finna ut kva i alle dagar dei ville med dette. Vi syntest ikkje vi fekk noko svar med innhald, og dermed tok vi debatten i offentlegheita.

Anne Kalvig

Foto: Privat

Me viste då til Sprinkle si historie som porno- og prostitusjonsforsvarar, sjølv om ho nå etter eiga fråsegn og i diverse kunstfolk i Stavanger sine auge, kun er å forstå som sexolog og kunstnar.

Arrangørane freista «ordna opp» ved å arrangera eit uoffisielt «forsoningsmøte» m.a. mellom KF og Sprinkle og partnaren hennar. Dette møtet berre bekrefta det vi alt viste om Sprinkle. Men det var jo arrangørane – Tou scene og Stavanger kulturby – me ville ha i tale. Derfor fortsette me kampen i media, og gjennom å samarbeida om punktdemonstrasjon på sjølve arrangementet, saman med Kvinnegruppa Ottar i Stavanger, som tok initiativ til denne punktmarkeringa.

Kulturbysjefen var med

Arrangørane og kulturbysjef Mary Miller har berre kommentert at Sprinkle er «provoserande», og dermed underforstått ein dyktig og interessant kunstnar. Korleis ein kan forsvare pengebruk til ein såkalla sexklinikk, der porno, prostitusjon og seksualopplysning blir sausa saman, og legge denne «klinikken» til ein omstridd pornobutikk (Love Shop) i byen, har me ikkje fått svar på.

Kva med systemsolidariteten?

– Sprinkle seier ho driv sexundervisning fordi mange treng det. Treng ikkje folk sexundervisning?

– Jo, me treng så absolutt sexundervisning, nett som me treng kvinnefrigjerande. Me treng og at menn får frigjort sin seksualitet frå patriarkatet og pornografien sine klamme grep. Men det skjer ikkje gjennom å kommunisere at prostitusjon er bra, at porno er kunst og at «anything goes». Men det er jo ikkje noko nytt at såkalla akademiske feministar ikkje naudsynleg garanterer for empati, systemsolidaritet eller folkevett.

Bagatellisering av vold og tvang

– Sprinkle hevdar også at den som får god opplæring i sex, ikkje begår valdtekt. Kan det ikkje vere noko i det?

– Når det gjeld valdtekt, trur eg ønsket om makt og kontroll frå overgripar spelar ei langt viktigare rolle enn manglande seksualkunnskap. Og så er det jo spørsmålet om kva Sprinkle meiner med «god opplæring i sex» – så lenge det er kvinner i prostitusjon som skal besørge dette, kan det aldri vera frigjerande. «Horer er mine heltar,» erklærer Sprinkle på heimesida si.

Og i møte med henne hevda ho å aldri ha møtt nokon i pornobrandsjen som var der under tvang. Eg spurte ho då om ho ikkje var klar over at svært mange av kvinnene i sexindustrien hadde opplevd overgrep og omsorgssvikt i oppveksten eller andre traume. Sprinkle svarte at å jo, det var veldig mange triste historier, men det var jo før kvinnene blei pornoaktørar!

Porno er ikkje frigjerande

– Det har vorte hevda at Annie Sprinkle står for eit feministisk og positivt syn på seksualitet, og at framsyningane hennar representerer seksuell frigjerande – korleis vil du kommentere det?

– Porno- og prostitusjonsforsvaret kjem frå mange kantar. Ein bråte pornoprofittørar har forsvart seg med at dei er kunstnarar eller seksualitetsforkjemparar. Men dei godtar eit overmakt- og underordningstilhøve: At nokre menneske er til for andre. Dessutan: Å hevda at porno er kvinnefrigjerande fordi du sjølv blir opphissa av porno, er sørgjeleg korttenkt og politisk umodent, men me ser dette argumentet framført igjen og igjen.

Samstundes med fortørna reaksjonar frå t.d. kunstnarar og akademikarar på kampen vi fører mot manglande maktforståing når det gjeld porno og prostitusjon, får me støtte frå såkalt «vanlege» folk, menn og kvinner, som ikkje lar seg lura av pornoforsvar forkleddt som ytringsfriheit, kunst og frigjerande.

Er nesten din fri?

– Kvifor bør folk på venstresida bry seg om dette?

– At du sjølv ikkje er fri, viss nesten din ikkje er det, må framleis vera venstresida sitt utgangspunkt. Eg synst det er eit kult og livsbejaande standpunkt. Å sjå samanhengar og handla utfrå dette er frigjerande. Å stirra seg blind på eige og andre sine underliv, og kreva å ha andre sine underliv til rådvelde, er ikkje frigjerande.

Ny nettstad mot porno

For mange motstandarar av porno er Robert Jensen og Gail Dines kjende navn. Dei er, saman med mange andre, ressurspersonar når den nye feministiske anti-pornorørsla med namnet *Stop Porn Culture* (Stopp pornokulturen) har starta ein nettstad med same namnet. Nettstaden inneheld videoar, intervju, tekstar og lenkjer til anti-pornografibloggar.

<http://stoppornculture.org/>

WTO:

– Sammenbrudd var det beste som kunne skje

Pressemelding fra Utviklingsfondet ved Aksel Nærstad

Med de forslagene som lå på bordet, var et sammenbrudd i WTO-forhandlingene det beste som kunne skje.

EU og USA har presset hardt på for å få økt sine markedsmuligheter i utviklingsland for industri- og landbruksvarer, og for tjenester. Samtidig har de ikke vært villige til å gi utviklingslandene tilstrekkelige sikkerhetsmekanismer for å beskytte sitt næringsliv, ikke til å åpne opp for arbeidskraft fra utviklingsland, og heller ikke til å kutte subsidier som ødelegger mulighetene for utviklingsland. USA og EU har avvist krav fra bl.a. India, Kina og G-33, gruppa av utviklingsland som er netto matimportører, og arbeider for å beskytte egen matproduksjon.

Norge har dessverre spilt på lag med USA, EU og WTOs generalsekretær Pascal Lamy i WTO-forhandlingene. Riktignok har en forsøkt å fremme norske landbruksinteresser, men Norge har ikke støttet utviklingslandene i deres krav om å få beskytte matproduksjon til egen befolkning, og Norge har vært offensiv i å fremme krav om tollreduksjon på 40–60 prosent i utviklingsland på fisk og industrivarer. Norge har også støttet forslag om at utviklingsland ikke skal kunne skjerme viktige sektorer for tollkutt.

Norge har dessverre også godtatt den udemokratiske måten disse forhandlingene har vært drevet på. Bare ministre fra ca 30 av WTOs 153 medlemsland var invitert til forhandlingene. Deretter ble gruppa redusert til sju land. Ingen afrikanske land var med i denne gruppa, i det som er kalt «utviklingsrunden»! Det er på høy tid at å endre hvordan slike internasjonale handelsregler blir framforhandlet.

WTO-avtalene ble framforhandlet i perioden 1986–94. Det var nyliberalismens glansperiode, bl.a. med Ronald Reagan som president i USA og Margareth Thatcher som statsminister i England. Frihandel var «det eneste alternativet», alt skulle bli varer på et marked der de sterkeste skulle vinne. Forhandlingene har dreid seg om hvor raskt en skulle oppnå total frihandel, og om midlertidige unntak og særordninger. Nå er det tid for alternativer der hensynet til mennesker, samfunn, kulturelt og økonomisk mangfold, og til miljøet må ligge til grunn – ikke eksportinteressene til storselskapene.

BLI MED I RAUDT

TA KONTAKT PÅ

TELEFON 22 98 90 50/RAUDT@RAUDT.NO

WWW.RAUDT.NO

Israels terror hindrer palestinske barn å spille fotball

I begynnelsen av august var det Norway Cup på Ekebergsletta i Oslo. Mange reiser langt for å delta. Et palestinsk lag fra Gaza hadde brukt to uker og mange omveier for å komme til Norge. De rakk ikke fram i tide.

Randi Solberg

Israel holdt laget igjen på grensa til Jordan i fire dager, før de gav dem utreisevisum. Da de til slutt kom seg til Ekebergsletta, var turneringa i full gang, gruppespillet var over, og det så ut som om gutta måtte reise hjem igjen uten å få spille fotball.

Vennskapskamp

Men Norway Cup lages av ildsjeler som er glade i fotball og som har et enormt sosialt engasjement. Noen hiver seg rundt, får tak i en trener fra Vålerenga fotball, skaffer et guttelag med 15-åring, laget stiller opp på ett døgn varsel. Første vennskapskampen går fredag, det viser seg at gutta fra Gaza bare er 13 år, og vål'engagutta blir hakket

bedre enn dem. Men det blir en morsom kamp. Dommeren er svært pro-palestinsk, kampen ender likevel med vål'engaseier. Etterpå ble det grilling og leik i teltet som Klanen setter opp på Ekebergsletta hvert år.

Israel hindrer trening

På grunn av Israels terror mot den palestinske befolkninga, kan ikke unger som vil spille fotball bare samles for å ha treninger, slik som unger kan her i Norge. Disse gutta får nesten ikke trent sammen, og de har ikke ordentlige fotballer.

Kamp på kunstgress

Norway Cup var ikke helt over, sjøl om finalene ble spilt lørdag. Siden gutta fra Gaza ikke skulle hjem før mandag, ble det arrangert enda en fotballkamp på

søndag, denne gangen mot Vålerengas guttelag for trettenåringer. Den ble holdt på Vålerengas treningsfelt. Det var en litt forundra gjeng som fikk se, og ikke minst kjenne på, siste generasjon kunstgress. Det var en regntung formiddag, og ikke mange tilskuere. Det ble en jevnere kamp denne gangen, som igjen endte med seier til Vålerenga.

Press Israel

Vennskapskampene var et plaster på såret for de palestinske guttene. Samtidig var de en flott og uforglemmelig opplevelse for alle involverte. Vi er mange i fotballmiljøet som håper at lag fra Palestina og Gaza kommer tilbake neste år, og at de får med seg turneringa også. Norske myndigheter må legge press på Israel i god tid før neste Norway Cup!

Foto: Randi Solberg

Bare ett år til neste sommerleir!

Over to hundre radikale ungdommer koste seg med debatter, innledninger, film og konserter på Rød Ungdoms sommerleir i august. Selv ikke ruskevær satte en demper på stemninga.

Savner du sommerleir allerede? Begynn nedtellinga, det er bare ett år til neste gang!

Foto: Rød Ungdom

Grenser til fascisme

Ved skolestart fikk små og store skoleelever i Oslo en noe spesiell velkomst. Utdanningsetaten hadde sendt ut jakkemerker og plakater til alle osloskolene som forkynder at det er «Ro, orden og disiplin!» som gjelder i klasserommene. Mari Eifring, Rød Ungdoms leder, sier: – Dette minner urovekkende mye om paroler fra autoritære regimer vi ikke liker å sammenligne oss med. Skal vi bygge opp en skole basert på trivsel, medvirkning og gjensidig respekt, eller vil vi tilbake til den autoritære skolen vi kjenner fra gamle dager? Dette er høyresidas måte å takle problemene i skolen på, kampanjen gir inntrykk av at det eneste målet er mer disiplin og rette rygger. Hva blir det neste, spanskrør og skammekrok?

Det er andre tiltak som må settes inn. Mer individuell oppfølging av hver elev og mer tilpassa opplæring vil ha betydelig større effekt enn en plakat. Spørsmålet er om man er villig til å bruke ressurser på dette, eller om man går for den kjappe løsninga.

Rødt Oslo mot plakatkampanje

Også Rødt Oslo gikk ut mot Høyre og FrPs orden-og-disiplinkampanje. Elin Volder Rutle, andrekandidat for Rødt ved neste års stortingsvalg, sier: – Jeg tror det Høyre-byråden vil, er å utdanne lydige A4-mennesker som ikke stiller spørsmålsteget ved maktforholdene. Lærerne kan heller lage sine egne plakater, sammen med elevene. Vårt forslag er «mangfold, trygghet og kreativitet».

Mari Eifring

Foto: Rødt nytt

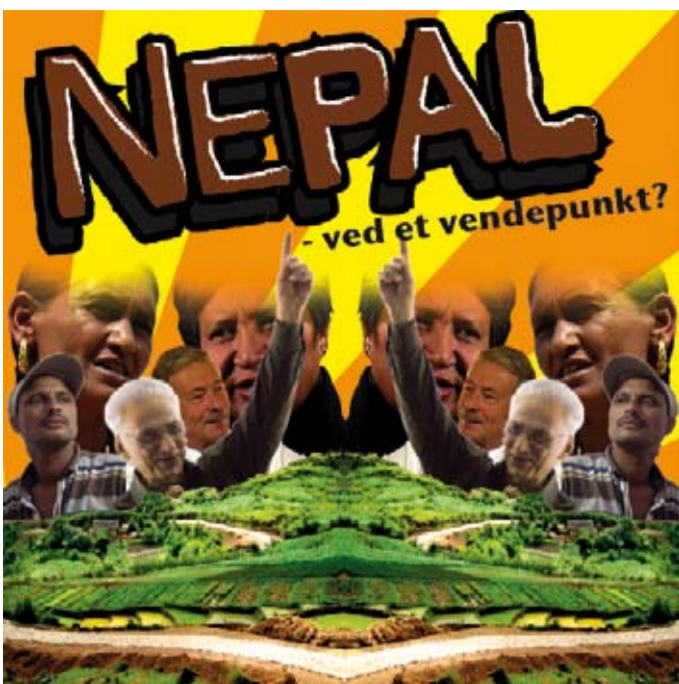
BLI MED I RØD UNGDOM!

Ta kontakt på e-post (ru@sosialisme.no) Sjekk også ut: www.sosialisme.no

KALENDER

- 20.–21. september Oslo
Kvinner på tvers (se side 2)
- 11.–12. oktober Oslo
Nei til EUs kvinnekonferanse
- 17.–19. oktober Oslo
Åpen faglig konferanse
Opposisjon – mobilisering – organisering (se side 2)
Arr: Rødt
- 6.–9. november Oslo
Globaliseringskonferansen
<http://www.globalisering.no/>
- 14.–16. november Hell
Nei til EU, landsmøte
www.neitileu.no
- 22.–23. november Oslo
Kvinnefronten, landsmøte og
feminismekonferanse
- 7. desember Oslo
Klassekampens julemesse

WWW.FORSVARAFP.NO

Ny film om Nepal

Mari Røsjø og Kristian Løkken har laget en DVD, som blei filma i Nepal i fjor sommer og i Oslo vinteren 2008.

Filmen handler om de spennende tidene i Nepal. Nepals kommunistiske parti (maoistene) har i over ti år ført krig mot den nepalske staten, verdens siste hinduistiske kongedømme. Denne filmen tar for seg opptakten til valget som nå er gjennomført, og forteller om ti år med borgerkrig, politisk dragkamp og folkelig opprør. Det er mange som forteller: Sentrale personer i bevegelsen, den norske ambassadøren i Nepal, politiske konkurrenter og vanlige folk.

Filmen koster 50 kroner. Overskuddet fra salget går til Helselag til Nepal. Den kan bestilles på www.helselagtilnepal.no.

Abonner på Rødt!

Rødt! nr 3, 2008 kommer nå – fullpakka med stoff:
Matvarekrise – Feminismediskusjon – Jugoslavia – Helseøkonomi – De nyrike – Libanon – Klimakvoter – «Om praksis» – 68-er eller Brand? – Bokomtaler.

Abonner nå, så får du også sommerens ekstranummer om oppløsninga av Jugoslavia. Send 255 kroner til Tidsskriftet Rødt!, konto 6276 05 28108.

Trekk StatoilHydro ut av Irak-krigen, Riis-Johansen!

Rødt krever at den nye olje- og industriministeren, Terje Riis-Johansen, må stanse StatoilHydro sitt inntog i Irak-krigen.

Arnlot Ask, internasjonal sekretær i Rødt

Det norske, statskontrollerte oljeselskapet er blant de 41 utenlandske selskapene som 30. juni inngikk kontrakt med det irakiske oljedepartementet om virksomhet i landet.

Et av punktene i Soria Moria-erklæringa var å trekke Norge ut av Irak-krigen. Regjeringa kalte hjem det dusinet offiserer som Norge hadde i den grønne sonen i Bagdad. Men forøvrig fortsatte Norge å yte bistand til den amerikanske okkupasjonen av Irak, både gjennom finansielle bidrag til Nato-virksomheten der, gjennom viktige våpenleveranser og gjennom å støtte opplæring av USA-vennlig irakisk politi og militære ledere. Når regjeringa nå tillater statsoljeselskapet å gå inn i den økonomiske okkupasjonen av landet, er Norge tyngre inne i Irak-konflikten enn vi var før regjeringsskiftet i 2005.

StatoilHydro toger nå inn i Irak sammen med de samme internasjonale storselskapene som kontrollerte den irakiske oljeproduksjonen før nasjonaliseringa i 1972: De gamle partnerne fra Iraq Petroleum Company, BP, Shell, Mobil, Standard Oil og CFP. De tre siste er i dag representert ved Exxon Mobil og Total. Klarere kan det ikke demonstreres at Norge nå slutter rekkene om forsøket på å føre den militære okkupasjonen av Irak over i et økonomisk ran.

Takk for sommergaven til Rødt nytt!

Redaksjonen i Rødt nytt sender med dette en stor hilsen og takk til alle som har sendt penger til avisa. Sommergaven har til sammen blitt på 40 000 kroner til nå! I fjor var den på 27 750 kroner på dette tidspunktet. Dette er veldig inspirerende for oss som lager avisa!

Det har vært en jamn økning i antallet steder hvor det er folk som deler ut avisa på gater og torg. Portoet koster flekk (og øker med 7 prosent i høst!), og opplagsøkninga må også betales. Men vi er sparsommelige og bruker ikke penger på annet. Rødt nytt lages på dugnad, ingen i redaksjonen er ansatt. De lokale laga av Rødt i Oslo kommer etter tur og pakker avisene og gjør klar til utsending. Det er gratis å abonnere på Rødt nytt. Vi vil gjerne at det skal kunne fortsette. Mange abonnenter er unge.

Dere som gir penger til avisa, er med på dugnaden. Dere gjør utgivelsen mulig!

Vennlige og takknemlige hilsener
fra Jorun Gulbrandsen og resten av redaksjonen

GATAS PARLAMENT KIDSA HAR ALLTID RETT CD/DVD
HØR ELLER SE HELE PLATA SOM VIDEO PÅ WWW.GATASP.NO
BESTILL PLATA AV OSS FOR 150 SPENN FRA WWW.GATASP.NO, ELLER VED Å SENDE EPOST TIL GATASPLATE@GMAIL.COM - DVD, 3 COVER OG TEKSTHEFTE FØLGER MED.

BLI MED I RAUDT!

www.raudt.no